

**Partner Conflictstijlen, Relatietevredenheid en Vervulling van de Behoeftte aan
Verbondenheid**

Rose Munnik

Studentnummer: s3965171

Afdeling Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

PSB3A-BT15: Bachelor These

Begeleider: dr. Dick Barelds

Tweede beoordelaar: prof. dr. Marijn van Dijk

In samenwerking met: Michelle Bischoff, Sanne Dikkema, Rianne Kisjes, Nikita Wesselink en

Isis de Gucht.

30 juni 2022

Een scriptie is een proeve van bekwaamheid voor studenten. De goedkeuring van de scriptie is het bewijs dat de student over voldoende onderzoeks- en rapportagevaardigheden beschikt om af te studeren, maar biedt geen garantie voor de kwaliteit van het onderzoek en de resultaten van het onderzoek als zodanig, en de scriptie is daarom niet per se geschikt als academische bron om naar te verwijzen. Als u meer wilt weten over het in deze scriptie besproken onderzoek en de daarop gebaseerde publicaties waarnaar u zou kunnen verwijzen, neem dan contact op met de genoemde begeleider.

Partner Conflict Styles, Relationship Satisfaction and Need Fulfilment of Relatedness**Abstract**

Romantic relationships play a big role in someone's life. The qualities of this relationship can have great effect on a person's wellbeing. This is why there has been a lot of research on this topic. However, there has never been any research that examines the relationship between the conflict style of the partner and relationship satisfaction, so that is what is done here. Aside from looking at the direct relationship between partner conflict style and relationship satisfaction, the mediation effect of need fulfilment of relatedness is measured. The mentioned relationships have been examined amongst 124 adults with an intimate relationship. The partner conflict styles integrating, obliging and compromising share a positive relationship with both need fulfilment of relatedness and relationship satisfaction. The partner conflict styles dominating and avoiding have a negative relationship to these variables. The mediation effect of need fulfilment of relatedness is significant for all five partner conflict styles.

Keywords: conflict styles, relationship satisfaction, relatedness

Samenvatting

Romantische relaties spelen een grote rol in iemands leven. Hoe deze relatie er uit ziet, kan veel effect hebben op iemands welzijn. Hier is daarom ook al veel onderzoek naar gedaan. Er is echter nog nooit eerder gekeken naar hoe de conflictstijl van de partner de relatietevredenheid beïnvloed, dus dat is in dit onderzoek gebeurd. Naast het kijken naar het directe effect van conflictstijl van de partner op relatietevredenheid, is ook het mediatie-effect van de vervulling van de behoefte aan verbondenheid gemeten. Genoemde verbanden zijn onderzocht bij 124 volwassenen met een intieme relatie. De conflictstijlen integreren, toegeven en compromissen sluiten van de partner hebben een positief verband met zowel de mate waarin de behoefte aan verbondenheid is vervuld als de relatietevredenheid. De conflictstijlen domineren en vermijden van de partner hebben een negatief verband met deze variabelen. Het mediatie-effect van de vervulling van de behoefte aan verbondenheid in de relatie tussen conflictstijlen van de partner en relatietevredenheid is voor alle conflictstijlen significant.

Trefwoorden: conflictstijl, relatietevredenheid, verbondenheid

Partner Conflictstijlen, Relatietevredenheid en Vervulling van de Behoeftte aan Verbondenheid

Het hebben van een romantische relatie kan veel verschillende factoren positief beïnvloeden. Mensen die in een liefdevolle relatie zitten hebben statistisch gezien minder kans op een slechte gezondheid (Zhou et al, 2010), een hoge bloeddruk (Robles et al, 2014), slaapproblemen (Troxel et al, 2007) en chronische gezondheidsproblemen (Bookwala, 2005). Naast deze fysiologische effecten beïnvloedt het hebben van een romantische relatie ook het welzijn. Zo kan het verbreken van een relatie leiden tot symptomen die binnen de DSM-5 onder depressie geclassificeerd staan (Verhallen et al., 2021). Uit het onderzoek van Hudson et al. (2019) kwam naar voren dat het hebben van een romantische relatie, interactie hebben met de partner en tijd investeren in de relatie allemaal predictoren waren van verhoogd welzijn van de participanten, maar alleen als de relatiekwaliteit goed is. Om deze reden is het belangrijk om niet alleen te kijken naar óf mensen in een relatie zitten, maar ook hoe goed deze relatie is.

De corona pandemie heeft druk gezet op relaties (Jones et al., 2021), waarbij sommige relaties er sterker en partners meer verbonden uit kwamen, maar sommige mensen juist verder van elkaar af dreven en conflict toenam. Dit kan gevolgen hebben, want de manier waarop mensen met elkaar omgaan binnen een relatie heeft invloed op de stabiliteit van de relatie (Staratt & Shackelford, 2012). In het onderzoek van Henry et al. (2007) werd gekeken naar hoe vriendelijk of vijandig een partner deed binnen een relatie. Hieruit kwam naar voren dat beide partners bijdragen aan de *relatietevredenheid*, oftewel hoe tevreden iemand is met de relatie. De manier waarop mensen met conflicten omgaan, de *conflictstijl*, kan een bijdrage leveren aan die relatietevredenheid (Gunlicks-Stoessel & Powers, 2009). In dit huidige onderzoek wordt er gericht gekeken naar de conflictstijl van de partner in relatie tot relatietevredenheid en hoe de

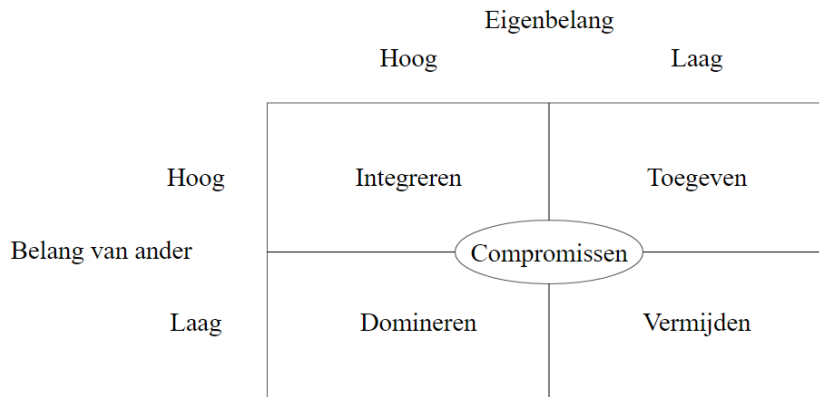
vervulling van de behoefte aan verbondenheid hierbij een rol speelt. Dat de vervulde behoefte van verbondenheid de relatietevredenheid beïnvloed, is namelijk bekend (La Guardia & Patrick, 2008). Daarom wordt ook gekeken of vervulde behoefte van verbondenheid mogelijk een mediator is in de relatie tussen conflictstijl van de partner en de relatietevredenheid.

Conflictstijlen

De Rahim Organizational Conflict Inventory-II (Rahim, 1983) werd oorspronkelijk ontwikkeld om conflictstijlen op de werkvloer in kaart te brengen, maar is inmiddels ook in meerdere onderzoeken gebruikt voor relationeel conflict (Dijkstra et al., 2016; Hammock et al., 1990). Aan deze vragenlijst ligt een model met twee assen ten grondslag (zie Figuur 1): gerichtheid op zelf en gerichtheid op de ander. Rondom deze assen worden vijf verschillende conflictstijlen geïdentificeerd: integreren, domineren, toegeven, vermijden en compromissen sluiten. Bij de *integrerende conflictstijl* weegt zowel het eigenbelang als het belang van de ander hoog, waardoor iemand beide belangen in consideratie neemt en door middel van samenwerken tot een oplossing wil komen. Bij de *dominerende conflictstijl* is iemand alleen bezig met zijn eigen belangen en stelt deze boven de belangen van de ander. Bij de *toegevende conflictstijl* staat het belang van de ander hoger dan het eigen belang en schikt de persoon zich dus naar het standpunt van de ander. Bij de *vermijdende conflictstijl* worden zowel de belangen van iemand zelf als de ander niet in acht genomen en wordt het conflict niet aangegaan. De laatste conflictstijl ligt in het midden tussen de hiervoor genoemde stijlen en neemt ieders belang in bepaalde mate in acht: er worden *compromissen* gesloten.

Figuur 1

De vijf conflictstijlen volgens Rahim (1983)

Vrouwen zijn eerder geneigd om compromissen te sluiten en mannen domineren sneller, blijkt uit de meta-analyse van Holt en DeVore (2005). Daarnaast kwam uit dit onderzoek ook dat individualistische culturen vaker een dominante conflictstijl gebruiken en collectivistische culturen vaker integreren, toegeven en compromissen sluiten.

Conflict en Relatietevredenheid

Hoe iemands partner reageert op een stressvolle situatie, wat bij conflict vaak het geval is, beïnvloedt de relatietevredenheid (Martos et al., 2019; Powell-DiSola, 2022). Ook het onderzoek van Tandler et al. (2021) ondersteunt dit, omdat hieruit blijkt dat conflictstijlen die *positief* zijn, integreren en compromissen sluiten, positief samenhangen met relatietevredenheid. *Negatieve conflictstijlen*, domineren, vermijden en toegeven, hangen negatief samen met relatietevredenheid. Het onderzoek van Dijkstra et al. (2016) bevestigt ook dat de positieve conflictstijlen positief samenhangen met relatietevredenheid. Ook na het beëindigen van de relatie speelt conflictstijl een rol: uit het onderzoek van Zwahr-Castro en Dicke-Bohmann (2014)

kwam naar voren dat mensen met een integrerende conflictstijl of compromissen sluiten vaker vrienden bleven met degene met wie ze eerst een relatie hadden.

Tijdens dit huidige onderzoek wordt er onderzocht hoe de conflictstijl van de partner in relatie staat tot de relatietevredenheid. Het perspectief dat gemeten wordt is dus van degene tegenover de partner staat. Dit is interessant omdat dit met deze set van conflictstijlen nog nooit gedaan is. Daarom zijn de eerste twee hypothesen als volgt:

1. De positieve conflictstijlen van de partner, waarbij het belang van beide partijen in acht wordt genomen - integreren en compromissen sluiten -, staan positief in relatie tot relatietevredenheid;
2. Negatieve conflictstijlen van de partner, waarbij de belangen van beide partijen niet even zwaar wegen - domineren, vermijden en toegeven -, staan negatief in relatie tot relatietevredenheid.

Vervulling van de Behoeftte aan Verbondenheid als Mediator

Een andere kijk op relatietevredenheid is die van de Basic Psychological Needs Theory (BPNT). Deze subtheorie van de Zelf Determinatie Theorie (ZDT) beweert dat er drie basale psychologische behoefttes zijn: autonomie, verbondenheid en competentie (Deci & Ryan, 2000). *Autonomie* staat voor zelfstandigheid en controle over eigen gedrag, *verbondenheid* gaat over het maken van een connectie met anderen en *competentie* is de behoefte om uitgedaagd te worden en die aan te kunnen. Men wil deze behoefttes vervullen, al kan de sterkte van de behoefte wel variëren van mens tot mens. Deze drie componenten vormen motivatie voor ons gedrag en zijn heel belangrijk voor het welzijn, zo ook binnen een romantische relatie (La Guardia & Patrick, 2008).

Het welzijn en iemands kijk op de relatie wordt niet alleen door de persoon zelf, maar ook door diens partner beïnvloed (Patrick et al., 2007a). Uit het onderzoek van Patrick et al. (2007) blijkt daarnaast ook dat hoog conflict wordt geassocieerd met partners die de behoeften niet vervullen. Negatieve conflictstijlen worden daarom negatief geassocieerd met behoeftevervulling, en positieve conflictstijlen juist positief. Dit hiervoor genoemde onderzoek daargelaten, is er nauwelijks onderzoek gedaan naar conflictstijlen en vervulling van de behoefte aan verbondenheid binnen een relatie. De onderzoeken die er zijn, gaan over gezinsrelaties (Allen et al., 1996; Salmon & Hehman, 2021; Schlomer et al., 2010) en niet over romantische partnerrelaties. Van de drie behoeften autonomie, competentie en verbondenheid heeft de laatste het grootste effect op relatie welzijn (Patrick et al. 2007). Dit is dan ook de reden dat in dit onderzoek vervulde behoefte aan verbondenheid als mediator variabele gemeten wordt. De verwachting is dat de vervulling van de behoefte aan verbondenheid positief samenhangt met relatietevredenheid (Patrick et al. 2007). Omdat integreren en compromissen sluiten volgens onderzoek positief in relatie staan tot relatietevredenheid (Tandler et al., 2021), is de verwachting dat deze ook positief samenhangen met de mediator. Domineren, vermijden en toegeven staan dan volgens de verwachtingen negatief in relatie tot de mediator, omdat ze ook een negatieve relatie hebben tot relatietevredenheid (Tandler et al., 2021). De derde en laatste hypothese luidt daarom als volgt:

3. De relatie tussen de positieve conflictstijlen van de partner – integreren en compromissen sluiten – en relatietevredenheid wordt positief gemedieerd door de vervulling van de behoefte aan verbondenheid, en de relatie tussen negatieve conflictstijlen van de partner – domineren, vermijden en toegeven – en relatietevredenheid wordt negatief gemedieerd door de vervulling van de behoefte aan verbondenheid.

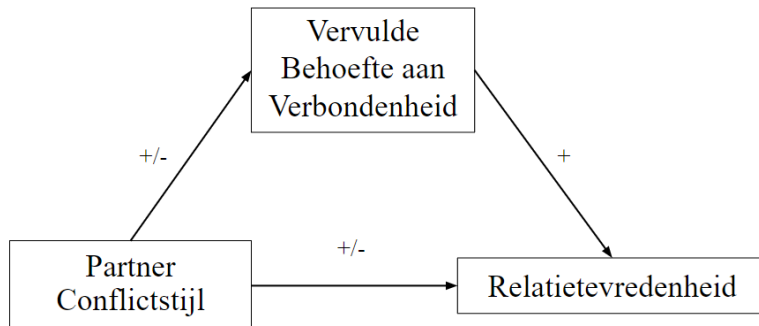
Het Huidige Onderzoek

In dit huidige onderzoek wordt de relatie tussen vijf verschillende conflictstijlen van de partner en relatietevredenheid onderzocht. Hierbij wordt ook gekeken of vervulde behoefte van verbondenheid een mediërende rol speelt in deze relatie. Het onderzoeksmodel is te zien in

Figuur 2.

Figuur 2

Huidig onderzoeksmodel

De drie hypothesen die in dit onderzoek worden onderzocht zijn:

1. De positieve conflictstijlen van de partner, waarbij het belang van beide partijen in acht wordt genomen - integreren en compromissen sluiten -, staan positief in relatie tot relatietevredenheid;
2. Negatieve conflictstijlen van de partner, waarbij de belangen van beide partijen niet even zwaar wegen - domineren, vermijden en toegeven -, staan negatief in relatie tot relatietevredenheid;
3. De relatie tussen de positieve conflictstijlen van de partner – integreren en compromissen sluiten – en relatietevredenheid wordt positief gemedieerd door de vervulling van de behoefte aan verbondenheid, en de relatie tussen negatieve conflictstijlen van de partner –

domineren, vermijden en toegeven – en relatietevredenheid wordt negatief gemedieerd door de vervulling van de behoefte aan verbondenheid.

Methode

Participanten en Procedure

Dit onderzoek is onderdeel van een bachelorthese voor de opleiding Psychologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Er heeft gezamenlijke informatieverzameling plaatsgevonden door middel van een vragenlijst op het online softwareprogramma Qualtrics. Dit onderzoek is goedgekeurd door de Ethische Commissie Psychologie van de Rijksuniversiteit Groningen gebaseerd op de Nationale Ethische Code voor Onderzoek met menselijke deelnemers voordat de vragenlijst werd rondgestuurd. Participanten werden aan het begin van de vragenlijst geïnformeerd over het onderwerp en doel van het onderzoek. Het invullen van de vragenlijst duurde gemiddeld 20 minuten en de volgorde waarin de vragen werden gepresenteerd was voor iedereen gelijk. De vragenlijst is rondgestuurd en gedeeld via de sociale mediakanalen van de groepsleden van de bachelorthese. Participanten hebben de vragenlijst ingevuld op vrijwillige basis en zonder vergoeding.

Er deden 220 mensen mee aan het cross-sectionele, kwantitatieve onderzoek. Voornaam voor deelname aan het onderzoek waren het hebben van een partnerrelatie en meerderjarig zijn. 96 mensen vielen af omdat ze minimaal 18 vragen onbeantwoord hadden, geen relatie hadden, minderjarig waren of geen informed consent hadden gegeven. 124 participanten bleven over, en met hun data zijn de analyses uitgevoerd. De gemiddelde leeftijd van de participanten was 32.76 jaar met $SD = 14.47$. Van de participanten was 22.6% man en 77.4% vrouw. Er werd ook gevraagd naar de seksuele voorkeur: 92.7% was heteroseksueel, 4.8% biseksueel, 1.6% identificeerde zich met een andere seksueel geaardheid en 1 persoon heeft de vraag niet

beantwoord. De meesten beschreven hun huidige relatie als “in een serieuze relatie (maar niet samenwonend of getrouwd)” en waren gemiddeld 8.97 jaar samen met $SD = 11.31$. Meer dan de helft van de participanten was werkende.

Instrumenten

Relatietevredenheid

Om de relatietevredenheid van de participanten te meten, is gebruik gemaakt van een verkorte versie van de Nederlandse Relatievragenlijst (NRV; Barelds et al., 2003). Deze NRV-2 bevat 40 stellingen die worden beantwoord door middel van een 4-punts Likertschaal. Een voorbeeld van een gebruikte stelling is: “Mijn partner en ik gebruiken elkaar volledig”. De aanwezige antwoordmogelijkheden zijn: (1) “Niet mee eens”, (2) “Beetje mee eens”, (3) “Redelijk mee eens” en (4) “Mee eens”. Een hoge antwoordscore wijst op een hoge relatietevredenheid. De betrouwbaarheid van deze vragenlijst is Guttman’s $\lambda_2 = 0.951$.

Conflictstijl partner

Om de conflictstijl van de partner te meten is een bewerkte versie van de Rahim Organizational Conflict Inventory-II (ROCI-II) (Rahim, 1983) gebruikt (appendix A). De originele vragenlijst meet de conflictstijl van de participant zelf. Door binnen elke vraag de focus van de participant naar de partner te verleggen, is de vragenlijst aangepast om zo de conflictstijl van de partner te meten. Om een voorbeeld te geven van hoe de vragen aangepast zijn: in de oorspronkelijke versie was vraag 4 van de vragenlijst “Ik probeer om mijn ideeën te integreren met die van mijn partner, om zo tot een gezamenlijke beslissing te komen.” en in de aangepaste versie werd dit “Mijn partner probeert om zijn ideeën te integreren met die van mij, om zo tot een gezamenlijke beslissing te komen.”. De vragenlijst bestaat uit 28 stellingen, die door middel van een 5-punts Likert-schaal bevestigd of ontkracht kunnen worden. De

antwoordmogelijkheden zijn: (1) “Sterk mee oneens, (2) “Mee oneens”, (3) “Niet mee eens of oneens”, (4) “Mee eens” en (5) “Sterk mee eens”. Elke vraag meet één van de vijf conflictstijlen. Een hoge score op een vraag is een hoge score op die conflictstijl. Hieronder een opsomming van alle conflictstijlen met hun betrouwbaarheid en een voorbeeldstelling:

1. Integreerende conflictstijl (Guttman's $\lambda_2 = 0.889$): “Mijn partner wisselt nauwkeurige informatie uit met mij, zodat we samen een probleem op kunnen lossen.”
2. Dominerende conflictstijl (Guttman's $\lambda_2 = 0.797$): “Mijn partner gebruikt soms zijn machtspositie om een strijd te winnen.”
3. Toegevende conflictstijl (Guttman's $\lambda_2 = 0.759$): “Mijn partner probeert aan mijn verwachtingen te voldoen.”
4. Vermijdende conflictstijl (Guttman's $\lambda_2 = 0.888$): “Mijn partner vermijdt confrontaties met mij.”
5. Compromissen sluiten (Guttman's $\lambda_2 = 0.729$): “Mijn partner onderhandelt met mij zodat we tot een compromis kunnen komen.”

Behoeftbevredestiging verbondenheid

Behoeftbevredestiging van de psychologische basisbehoefden in de partnerrelatie werd gemeten met de *Need Satisfaction Scale (NSS) Relationship Domain* (La Guardia & Ryan, 2000), vertaald in het Nederlands. Deze vragenlijst bestaat uit negen items, waarvan 3 over de vervulling van de behoefte aan verbondenheid gaan, en heeft een 7-punts Likertschaal (1 = sterk mee oneens tot en met 7 = sterk mee eens). Een voorbeeldvraag is: ‘In de relatie met mijn partner voel ik mij vrij om te zijn wie ik ben’. Een hogere score betekent een betere bevredestiging van een psychologische basisbehoefte in de partnerrelatie. Uit de betrouwbaarheidsanalyse kwam Guttman's $\lambda_2 = 0.910$.

Resultaten

Beschrijvende Statistieken

Om hypothese 1 en 2 te testen zijn allereerst correlaties berekend tussen de variabelen in het huidige onderzoek. De resultaten zijn te zien in Tabel 1. Hierin is te zien dat alle conflictstijlen significant ($p < .01$) correleren met relatietevredenheid. Om de sterkte van de correlaties te interpreteren, is gebruikgemaakt van de richtlijnen van Cohen (1988). Hierbij geldt $0.10 < r < 0.30$ als klein, $0.30 < r < 0.50$ als medium en $r > 0.50$ als groot. De integrerende conflictstijl van de partner heeft een sterke positieve correlatie met relatietevredenheid ($r = .66, p < .01$). De dominante conflictstijl van de partner correleert ook negatief medium met relatietevredenheid ($r = -.46, p < .01$). De toegevende conflictstijl van de partner correleert positief medium met relatietevredenheid ($r = .36, p < .01$). De vermijdende conflictstijl van de partner correleert negatief medium met relatietevredenheid ($r = -.40, p < .01$). De compromis conflictstijl van de partner correleert medium positief ($r = .40, p < .01$) met relatietevredenheid. Om hypothese 1 “De positieve conflictstijlen van de partner, waarbij het belang van beide partijen in acht wordt genomen - integreren en compromissen sluiten - staan positief in relatie tot relatietevredenheid” te kunnen bevestigen, zouden integreren en compromissen sluiten dus een positieve correlatie met relatietevredenheid moeten hebben. Zoals hierboven en in Tabel 1 te lezen is, is dit het geval en steunt de data dus de hypothese. Hypothese 2 “Negatieve conflictstijlen van de partner, waarbij de belangen van beide partijen niet even zwaar wegen - domineren, vermijden en toegeven - staan negatief in relatie tot relatietevredenheid” wordt echter slechts deels gesteund door de data. De dominerende en vermijdende stijl correleren inderdaad negatief met relatietevredenheid, maar de toegevende conflictstijl van de partner heeft een positieve relatie met relatietevredenheid.

Het Mediatie-effect van Vervulde behoefte aan Verbondenheid

Om het mediatie-effect van vervulde behoefte aan verbondenheid te meten is de PROCESS macro van Hayes binnen SPSS gebruikt. Hierbij is in dit onderzoek model 4 van toepassing: een enkele mediatie met een onafhankelijke X en een afhankelijke variabele Y. De mediatievariabele is vervulde behoefte aan verbondenheid en de afhankelijke variabele Y is relatietevredenheid. De onafhankelijke variabele X is de partnerconflictstijl, en daarom zijn er vijf mediatie-analyses gedaan met variabele X, steeds een andere partnerconflictstijl. De mediatievariabele en Y werden tijdens deze analyses niet veranderd. De hoofdeffecten tussen de conflictstijlen en relatietevredenheid zijn te zien in Tabel 2: integreren ($b = .27, p = .00$), domineren ($b = -.15, p = .00$), toegeven ($b = .14, p = .01$), vermijden ($b = -.08, p = .04$), compromis ($b = .14, p = .00$). Deze zijn allen significant.

De mediatie-effecten en hun 95% betrouwbaarheidsintervallen die uit deze analyse zijn gekomen, zijn te zien in Tabel 3. Uit deze gegevens is te concluderen dat hier vijf significante mediatie effecten gevonden zijn, aangezien voor geen enkele conflictstijl van de partner het betrouwbaarheidsinterval van het indirecte effect nul bevat. Om de grootte van de mediatie-effecten te onderzoeken, vergelijken we de grootte van het directe effect tussen conflictstijl van de partner en relatietevredenheid en het mediatie-effect van vervulde behoefte aan verbondenheid. Deze vormen samen het totale effect, te zien in Tabel 4. In deze tabel is ook het percentage van het effect te zien wat verklaard wordt door de mediatie, wat voor alle conflictstijlen rond de 50% ligt.

Discussie

De tevredenheid over een romantische relatie is een maat voor het meten van de kwaliteit van een relatie, welke veel invloed kan hebben op iemands algehele welzijn en gezondheid

(Bookwala, 2005; Zhou et al, 2010). Het is dus interessant om te kijken welke factoren hier mee samenhangen. In het verleden is gebleken dat relationeel contact één van die factoren is (Gunlicks-Stoessel & Powers, 2009; Henry et al, 2007; Hudson et al, 2019). In dit onderzoek wordt specifiek gekeken naar de manier waarop de partner omgaat met conflict en of de vervulde behoefte aan verbondenheid tussen partners in deze relatie een mediatie rol speelt.

De eerste hypothese, “De positieve conflictstijlen van de partner, waarbij het belang van beide partijen in acht wordt genomen - integreren en compromissen sluiten -, staan positief in relatie tot relatietevredenheid”, kan met de verzamelde data bevestigd worden. Een integrerende conflictstijl en een conflictstijl waarin compromissen gesloten worden bevorderen mogelijk de relatietevredenheid. Dit betekent dus dat wanneer een partner een conflictstijl hanteert waarbij de belangen van beide partijen even zwaar wegen, dat een positief verband heeft met de relatietevredenheid en daarmee de relatie.

De tweede hypothese, “Negatieve conflictstijlen van de partner, waarbij de belangen van beide partijen niet even zwaar wegen - domineren, vermijden en toegeven -, staan negatief in relatie tot relatietevredenheid”, kan met de verzamelde data deels bevestigd en deels ontkracht worden. Een dominerende conflictstijl en een vermijdende conflictstijl heeft een negatief verband met relatietevredenheid en komt dus overeen met de hypothese. De relatie tussen een toegevende conflictstijl van de partner en relatietevredenheid is echter positief, en dus in strijd met de tweede hypothese. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat, omdat het hier gaat over de conflictstijl van de partner, een toegevende conflictstijl als prettig wordt ervaren omdat dat betekent dat de belangen van de persoon zelf ingewilligd worden. In de literatuur over deze specifieke vijf conflictstijlen is tot nu toe puur sprake geweest van zelfrapportage. Het verschil in perspectief kan zijn wat deze discrepantie verklaart. Een toegevende conflictstijl wordt hierbij

dan mogelijk door de persoon zelf als negatief ervaren, door de partner als positief. Voor toekomstig onderzoek kan het interessant zijn om deze twee perspectieven naast elkaar te leggen en hierin de participant zowel de toegevende conflictstijl van zichzelf als van zijn partner te laten rapporteren en dan de verschillen in relatietevredenheid te analyseren. Een andere kijk op deze discrepantie tot de literatuur stamt uit het onderzoek van Dryer en Horowitz (1997), waarin de wisselwerking van dominante en toegevende conflictstijlen wordt uiteengezet. Volgens dat onderzoek zijn dominante personen positiever over een interactie met toegevende mensen dan met dominante mensen en vice versa. Wanneer een partner dus toegevend is en de persoon zelf dominant, leidt dat tot een hogere tevredenheid. De sleutel tot een hoge tevredenheid binnen de interactie is dus complementair gedrag: een dominant persoon bij een toegevend persoon. Het onderzoek van Dryer en Horowitz (1997) is echter uitgevoerd met participanten die geen romantische relatie hadden met elkaar. Een manier om dit aan het huidige onderzoek te koppelen kan zijn door de resultaten van beide partners aan elkaar te koppelen. Hier wordt verder in de discussie dieper op in gegaan.

De derde hypothese, “De relatie tussen de positieve conflictstijlen van de partner – integreren en compromissen sluiten – en relatietevredenheid wordt positief gemedieerd door de vervulling van de behoefte aan verbondenheid, en de relatie tussen negatieve conflictstijlen van de partner – domineren, vermijden en toegeven – en relatietevredenheid wordt negatief gemedieerd door de vervulling van de behoefte aan verbondenheid” wordt gesteund door de data. Voor alle vijf de conflictstijlen is een significant mediatie-effect gevonden. Bij een integrerende, toegevende en compromissen sluitende partner is dit mediatie-effect positief, voor een dominerende en vermijdende partner is het mediatie-effect negatief. De effectgroottes van de mediatie liggen voor alle conflictstijlen rond de 50%. De relatie tussen conflictstijl en

relatietevredenheid wordt dus voor de helft verklaard door vervulde behoefte aan verbondenheid.

Dit betekent dat de conflictstijl van de partner beïnvloed hoe verbonden iemand zich voelt met zijn of haar partner en dat vervolgens weer verband houdt tot de relatietevredenheid.

Limitaties van dit Onderzoek

Het aantal participanten dat bruikbare data heeft opgeleverd is binnen dit onderzoek lager dan gewenst. Van de initiële 220 personen die de vragenlijst hebben ingevuld zijn er bijna 100 afgevallen omdat ze geen relatie bleken te hebben, geen informed consent gaven, niet meerderjarig waren of meer dan 18 vragen onbeantwoord hadden gelaten. Bij een nieuwe test van dit onderzoeksmodel is het dus aan te raden om een groter aantal participanten te verzamelen.

Daarnaast is dit onderzoek slechts gebaseerd op de mening van 1 persoon uit de relatie en niet op die van allebei. Hierdoor is de data minder genuanceerd dan het zou zijn met beide personen. Het is namelijk niet onderzocht of de partner zijn conflictstijl op dezelfde manier zou beoordelen als de participant heeft gedaan. Zo is het zelfs mogelijk dat de relatietevredenheid de beoordeling voor conflictstijlen van de partner heeft beïnvloed. Oftewel: binnen het persoonlijke perspectief waaruit de rapportage van de participant is gevolgd, kunnen variabelen een rol gespeeld hebben die binnen dit onderzoek niet gemeten zijn. Voor toekomstig onderzoek is het interessant om data bij beide partners te verzamelen en deze dan op anonieme wijze aan elkaar te koppelen. Zoals eerder genoemd, is dit vooral interessant voor de partners met een toegevende conflictstijl omdat hier de belangen ongelijk zijn maar voor de participant wel in positieve relatie staat tot de relatietevredenheid. Om nog verder te gaan, zou er ook een in vivo onderzoek uitgevoerd kunnen worden waarbij participanten met hun partner gevraagd worden om over een

bepaald onderwerp te discussiëren en de onderzoeker hen vervolgens op hun conflictstijl beoordeelt.

Omdat dit huidige onderzoek cross-sectioneel is, kunnen er met de data alleen correlatieve verbanden aangetoond worden en geen causale verbanden. Om bijvoorbeeld te zeggen dat een dominante conflictstijl van de partner ervoor zorgt dat men zich minder tevreden voelt over zijn of haar relatie, is op basis van deze data niet aan te tonen. Een laatste aanbeveling voor toekomstig onderzoek is dan ook het verkennen van een eventueel causaal verband tussen conflictstijlen van de partner en relatietevredenheid door middel van een experimenteel onderzoek. Dit is namelijk op dit moment nog niet wetenschappelijk aangetoond maar zou wel degelijk een bijdrage kunnen leveren binnen het paradigma van relaties.

Conclusie

In conclusie staat de manier waarop iemands partner omgaat met relationeel conflict in relatie tot de relatietevredenheid. Wanneer de partner beide belangen integreert, een compromis sluit of toegeeft aan de belangen van een persoon, zal deze persoon sneller een hoge relatietevredenheid rapporteren. Wanneer de partner zijn eigen belangen voorop zet of het conflict vermijdt, zal de persoon sneller een lage relatietevredenheid geven. In de relatie tussen conflictstijl en relatietevredenheid speelt vervulde behoefte aan verbondenheid een mediatierol. De praktische invulling van deze resultaten is dat het goed is om de vervulde behoefte aan verbondenheid binnen een relatie op peil te houden, een manier om dat te doen is door als partner een conflictstijl aan te nemen waarin je niet je eigen belangen boven die van je partner stelt. Het niet verheffen van je eigen belangen boven dat van een ander is iets waar deze auteur persoonlijk van mening is dat het niet alleen binnen romantische relaties, maar ook ver daar buiten toegejuicht mag worden.

Referenties

- Allen, J. P., Hauser, S. T., O'Connor, T. G., Bell, K. L., & Eickholt, C. (1996). The connection of observed hostile family conflict to adolescents' developing autonomy and relatedness with parents. *Development and Psychopathology*, 8(2), 425–442.
<https://doi.org/10.1017/s0954579400007173>
- Bookwala, J. (2005). The Role of Marital Quality in Physical Health During the Mature Years. *Journal of Aging and Health*, 17(1), 85–104. <https://doi.org/10.1177/0898264304272794>
- Cohen, J. W. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences* (2de editie). Taylor & Francis.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). Commentaries on “The ‘What’ and ‘Why’ of Goal Pursuits: Human Needs and the Self-Determination of Behavior”. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1104_02
- Dijkstra, P., Barelds, D. P. H., Ronner, S., & Nauta, A. P. (2016). Intimate Relationships of the Intellectually Gifted: Attachment Style, Conflict Style, and Relationship Satisfaction Among Members of the Mensa Society. *Marriage & Family Review*, 53(3), 262–280.
<https://doi.org/10.1080/01494929.2016.1177630>
- Dryer, D. C., & Horowitz, L. M. (1997). When do opposites attract? Interpersonal complementarity versus similarity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72(3), 592–603. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.72.3.592>
- Gunlicks-Stoessel, M. L., & Powers, S. I. (2009). Romantic Partners' Coping Strategies and Patterns of Cortisol Reactivity and Recovery in Response to Relationship Conflict. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 28(5), 630–649.
<https://doi.org/10.1521/jscp.2009.28.5.630>

- Hammock, G. S., Richardson, D. R., Pilkington, C. J., & Utley, M. (1990). Measurement of conflict in social relationships. *Elsevier, 11(6)*, 577–583. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(90\)90040-X](https://doi.org/10.1016/0191-8869(90)90040-X)
- Henry, N. J. M., Berg, C. A., Smith, T. W., & Florsheim, P. (2007). Positive and negative characteristics of marital interaction and their association with marital satisfaction in middle-aged and older couples. *Psychology and Aging, 22(3)*, 428–441. <https://doi.org/10.1037/0882-7974.22.3.428>
- Holt, J. L., & DeVore, C. J. (2005). Culture, gender, organizational role, and styles of conflict resolution: A meta-analysis. *International Journal of Intercultural Relations, 29(2)*, 165–196. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2005.06.002>
- Hudson, N. W., Lucas, R. E., & Donnellan, M. B. (2019). The Highs and Lows of Love: Romantic Relationship Quality Moderates Whether Spending Time With One's Partner Predicts Gains or Losses in Well-Being. *Personality and Social Psychology Bulletin, 46(4)*, 572–589. <https://doi.org/10.1177/0146167219867960>
- Jones, H. E., Yoon, D. B., Theiss, J. A., Austin, J. T., & Lee, L. E. (2021). Assessing the Effects of COVID-19 on Romantic Relationships and the Coping Strategies Partners Use to Manage the Stress of a Pandemic. *Journal of Family Communication, 21(3)*, 152–166. <https://doi.org/10.1080/15267431.2021.1927040>
- La Guardia, J. G., & Patrick, H. (2008). Self-determination theory as a fundamental theory of close relationships. *Canadian Psychology/Psychologie canadienne, 49(3)*, 201–209. <https://doi.org/10.1037/a0012760>
- Martos, T., Szabó, E., Koren, R., & Sallay, V. (2019). Dyadic coping in personal projects of

- romantic partners: assessment and associations with relationship satisfaction. *Current Psychology*, 40(6), 2956–2969. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00222-z>
- Office of Public Affairs - University of Utah. (2017, 14 februari). *Seven Reasons Why Loving Relationships Are Good For You*. University of Utah Health. Geraadpleegd op 18 maart 2022, van <https://healthcare.utah.edu/healthfeed/postings/2017/02/relationships.php>
- Patrick, H., Knee, C. R., Canevello, A., & Lonsbary, C. (2007). The role of need fulfillment in relationship functioning and well-being: A self-determination theory perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(3), 434–457. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.3.434>
- Powell-DiSola, L. M. (2022). *Coping strategies and relationship satisfaction among dual-military married Army couples* (Publicatie nr. 28648455) [Doctorale Dissertatie, Walden University]. PsychInfo Database.
- Rahim, M. A. (1983). A Measure of Styles of Handling Interpersonal Conflict. *Academy of Management Journal*, 26(2), 368–376. <https://doi.org/10.5465/255985>
- Robles, T. F., Slatcher, R. B., Trombello, J. M., & McGinn, M. M. (2014). Marital quality and health: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 140(1), 140–187. <https://doi.org/10.1037/a0031859>
- Salmon, C. A., & Hehman, J. A. (2021). Good Friends, Better Enemies? The Effects of Sibling Sex, Co-Residence, and Relatedness on Sibling Conflict and Cooperation. *Evolutionary Psychological Science*, 7(4), 327–337. <https://doi.org/10.1007/s40806-021-00292-y>
- Schlomer, G. L., Ellis, B. J., & Garber, J. (2010). Mother-Child Conflict and Sibling Relatedness: A Test of Hypotheses From Parent-Offspring Conflict Theory. *Journal of Research on Adolescence*, 20(2), 287–306. <https://doi.org/10.1111/j.1532-7795.2010.00641.x>

- Starratt, V. G., & Shackelford, T. K. (2012). He said, she said: Men's reports of mate value and mate retention behaviors in intimate relationships. *Personality and Individual Differences*, 53(4), 459–462. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.04.020>
- Tandler, N., Krüger, M., & Petersen, L. E. (2021). Better Battles by a Self-Compassionate Partner? *Journal of Individual Differences*, 42(2), 91–98. <https://doi.org/10.1027/1614-0001/a000333>
- Troxel, W. M., Robles, T. F., Hall, M., & Buysse, D. J. (2007). Marital quality and the marital bed: Examining the covariation between relationship quality and sleep. *Sleep Medicine Reviews*, 11(5), 389–404. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2007.05.002>
- Verhallen, A. M., Alonso-Martínez, S., Renken, R. J., Marsman, J. C., & Ter Horst, G. J. (2021). Depressive symptom trajectory following romantic relationship breakup and effects of rumination, neuroticism and cognitive control. *Stress and Health*. <https://doi.org/10.1002/smi.3123>
- Zhou, E. S., Kim, Y., Rasheed, M., Benedict, C., Bustillo, N. E., Soloway, M., Kava, B. R., & Penedo, F. J. (2010). Marital satisfaction of advanced prostate cancer survivors and their spousal caregivers: the dyadic effects of physical and mental health. *Psycho-Oncology*, 20(12), 1353–1357. <https://doi.org/10.1002/pon.1855>
- Zwahr-Castro, J., & Dicke-Bohmann, A. K. (2014). Who Can Be Friends? Characteristics of Those Who Remain Friends After Dissolution of a Romantic Relationship. *Individual Differences Research*, 12(4-A), 142–152.

Tabel 1*Correlatietabel vervulde behoefte aan verbondenheid, relatietevredenheid en conflictstijlen*

Variabele	<i>M</i>	<i>SD</i>	1	2	3	4	5	6	7
1. Vervulde behoefte aan verbondenheid	5.99	1.11	-						
2. Relatie- tevredenheid	3.43	0.44	.69*	-					
3. Integreeren	3.85	0.65	.60*	.66*	-				
4. Domineren	2.51	0.70	-.38*	-.46*	-.36*	-			
5. Toegeven	3.32	0.54	.31*	.36*	.38*	-.05	-		
6. Vermijden	2.48	0.84	-.40*	-.40*	-.39*	.17	.05	-	
7. Compromis	3.46	0.72	.29*	.40*	.51*	-.26*	.36*	-.10	-

*Noot. N = 124** $p < .01$

Tabel 2*PROCESS analyse hoofdeffect relatietevredenheid en conflictstijl*

Conflictstijl	<i>b</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Integreren	.27	5.31	.00
Domineren	-.15	-3.38	.00
Toegeven	.14	2.52	.01
Vermijden	-.08	-2.13	.04
Compromis	.14	3.39	.00

Noot. N =124.

Tabel 3*PROCESS* mediatie-analyse met vervulde behoefte aan verbondenheid van conflictstijlen

Conflictstijl	<i>b</i>	95% BI	
		LL	UL
Integreren	.18	.065	.409
Domineren	-.15	-.260	-.065
Toegeven	.16	.044	.328
Vermijden	-.13	-.250	-.049
Compromis	.11	.005	0.283

Noot. $N = 124$. *b* = mediatie-effect; BI = betrouwbaarheidsinterval; LL = *lower limit*; UL = *upper limit*.

Tabel 4

Conflictstijl	b			
	Mediatie	Hoofdeffect	Totaal	%-Mediatie
Integreren	.18	.27	.45	40%
Domineren	-.15	-.15	-.30	50%
Toegeven	.16	.14	.30	53.3%
Vermijden	-.13	-.08	-.21	61%
Compromis	.11	.14	.25	44%

Noot. $N = 124$.

Appendix A

ROCI-II Partner versie

Hieronder staan enkele stellingen die betrekking hebben op de manier waarop binnen de relatie met conflicten wordt omgegaan. Geef per stelling aan in hoeverre u het er mee eens bent.

	sterk mee oneens	mee oneens	niet mee eens of oneens	mee eens	sterk mee eens
1. Mijn partner probeert problemen met mij goed uit zoeken, om zo een oplossing te vinden die voor ons acceptabel is.	1	2	3	4	5
2. Mijn partner probeert meestal om mijn behoeftes te vervullen.	1	2	3	4	5
3. Mijn partner probeert te voorkomen dat hij/zij in de problemen kom met mij door zijn standpunt voor zichzelf te houden.	1	2	3	4	5
4. Mijn partner probeert om zijn/haar ideeën te integreren met die van mij, om zo tot een gezamenlijke beslissing te komen.	1	2	3	4	5

5. Mijn partner probeert samen met mij oplossingen voor een probleem te vinden die aan onze verwachtingen voldoen.	1	2	3	4	5
6. Mijn partner vermijdt doorgaans een open discussie over de verschillen tussen mijn partner en mij.	1	2	3	4	5
7. Mijn partner probeert om een middenweg te vinden om uit een relatieprobleem te komen.	1	2	3	4	5
8. Mijn partner gebruikt zijn invloed om zijn/haar ideeën geaccepteerd te krijgen.	1	2	3	4	5
9. Mijn partner gebruikt zijn autoriteit om een beslissing in zijn/haar voordeel te maken.	1	2	3	4	5
10. Mijn partner past zich meestal aan aan mijn wensen.	1	2	3	4	5
11. Mijn partner geeft toe aan mijn wensen.	1	2	3	4	5
12. Mijn partner wisselt nauwkeurige informatie uit met mij, zodat we samen een probleem op kunnen lossen.	1	2	3	4	5
13. Mijn partner doet meestal concessies aan mij.	1	2	3	4	5
14. Om een impasse te doorbreken stelt mijn partner meestal een middenweg voor.	1	2	3	4	5
15. Mijn partner onderhandelt met mij zodat we tot een compromis kunnen komen.	1	2	3	4	5

16. Mijn partner probeert om onenigheid met mij uit de weg te gaan.	1	2	3	4	5
17. Mijn partner vermijdt confrontaties met mij.	1	2	3	4	5
18. Mijn partner gebruikt zijn deskundigheid om een beslissing in zijn voordeel te maken.	1	2	3	4	5
19. Mijn partner stemt meestal in met mijn suggesties.	1	2	3	4	5
20. Mijn partner gebruikt het principe van 'geven-en-nemen' om tot een compromis te kunnen komen.	1	2	3	4	5
21. Mijn partner is meestal vastberaden om zijn kant van de zaak duidelijk te maken.	1	2	3	4	5
22. Mijn partner probeert al onze zorgen bespreekbaar te maken, zodat deze op de best mogelijke manier kunnen worden opgelost.	1	2	3	4	5
23. Mijn partner werkt met mij samen om beslissingen te bedenken die voor ons beiden acceptabel zijn.	1	2	3	4	5
24. Mijn partner probeert aan mijn verwachtingen te voldoen.	1	2	3	4	5
25. Mijn partner gebruikt soms zijn/haar machtspositie om een strijd te winnen.	1	2	3	4	5

26. Mijn partner probeert zijn/haar meningsverschil met mij voor zichzelf te houden om boze gevoelens te voorkomen.	1	2	3	4	5
27. Mijn partner probeert om onaangename conversaties met mij te vermijden.	1	2	3	4	5
28. Mijn partner probeert om samen met mij tot een goed begrip van het probleem te komen.	1	2	3	4	5

Integrating = 1, 4, 5, 12, 22, 23, 28

Avoiding = 3, 6, 16, 17, 26, 27

Dominating = 8, 9, 18, 21, 25

Obliging = 2, 10, 11, 13, 19, 24

Compromising = 7, 14, 15, 20

	Integrating	Avoiding	Dominating	Obliging	Compromising
Zeer hoog	34-35	23-30	21-25	24-30	17-20
Hoog	32-33	19-22	18-20	22-23	16
Gemiddeld	26-31	10-18	12-17	16-21	12-15
Laag	21-25	7-9	10-11	14-15	10-11
Zeer laag	7-20	6	5-9	6-13	4-9